

Těžba stříbra, stříbrné mince

České království za posledních Přemyslovců proslulo po celé Evropě velkým bohatstvím stříbra. Nejvýznamnější naleziště stříbrné rudy byla tehdy objevena v Jihlavě a o něco později hlavně v místech dnešní Kutné Hory. Zvěsti o pohádkovém bohatství stříbra přilákaly do Kutné Hory množství lidí toužících zbohatnout.

V blízkosti dolů si havíři narychlo postavili dřevěné příbytky, kaple, kostely, řemeslnické dílny a pece na tavení stříbrné rudy. V krátkém čase tam vzniklo velmi neuspořádané město, které se stalo po Praze druhým nejvýznamnějším městem království.

V době největší slávy kutnohorských dolů se v nich těžilo až 30 000 kilogramů stříbra ročně. Byla to téměř polovina všeho stříbra vytěženého tehdy v celé Evropě.

Při hledání stříbrné rudy v podzemní chodbě odsekával havíři tvrdou skálu ostrým železiskem, do kterého bušil mlátkem. Tam, kde byla skála příliš tvrdá, rozdělali havíři oheň a na rozpálenou skálu vylili studenou vodu, aby popraskala.

Vykopanou stříbrnou rudu pak vynášeli z úzkých chodeb v dřevěných necičkách. Na povrch ji vytahovali v kožených vacích lanem, které navíjeli na dřevěný vrátek zvaný hašpl.

Vytěžená stříbrná ruda se na povrchu oddělovala od nečistot, drtila a propírala vodou. Nakonec byla ruda v tavicí peci roztavena na čisté stříbro.

Do podzemí sjížděli havíři po laně vrátku nebo v šikmých vlhkých

chodbách po zadku na kožené zástěře. K výstupu z podzemních chodeb, které dosahovaly hloubky až 100 metrů, používali havíři dřevěných žebříků nebo se nechávali vytáhnout na laně vrátku.

V královských mincovních dílnách zahřívávali řemeslníci stříbro odlité do silných prutů, aby změklo. Změklé stříbro hned vyklepali na plech stejné tloušťky a nůžkami rozstříhali na čtverečky, které mincovníci dále zakulacovali.

Při **ražbě mince** ležel kulatý kousek stříbrného plechu na spodním razidle. Silným a dobře mířeným úderem vrchního razidla otiskl razič na stříbrný plíšek mincovní obraz.

Práce v podzemí.